

LIETUVOS JĖGOS TRIKOVĖS FEDERACIJA

TAISYKLĖS DĖL SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR NETINKAMO ELGESIO PREVENCIJOS SPORTO APLINKOJE

Šios taisyklės parengtos siekiant užtikrinti, kad Lietuvos jėgos trikovės federacija (toliau – LJTF) būtų saugi, pagarbi ir inkluzinė erdvė visiems jos nariams, įskaitant sportininkus, trenerius, teisėjus, darbuotojus, savanorius ir kitus dalyvius. Politika remiasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo (Žin., 1998, Nr. VIII-947; red. 2024 m.) nuostatomis, kuriame seksualinis priekabiavimas apibrėžiamas kaip nepageidaujamas užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksnu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys, sukeliantis orumo pažeminimą ar priešišką aplinką. Be to, ji atitinka Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 152 straipsnį, reglamentuojantį seksualinį priekabiavimą kaip baudžiamąjį nusižengimą.

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Šios taisyklės apima seksualinį priekabiavimą, smurtą, bauginimą, diskriminaciją ir kitą netinkamą elgesį, įskaitant psichologinį, fizinį ar seksualinį piktnaudžiavimą. Jos siekia integruoti Tarptautinio olimpinio komiteto (toliau – TOK) saugojimo principus, kurie apima keturias pagrindines sritis: prevenciją, pranešimą, tyrimą ir paramą aukoms. LJTF įsipareigoja bendradarbiauti su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir teisėsaugos institucijomis, siekdama užkirsti kelią sisteminiams pažeidimams.

1.2. Politika apima visas amžiaus grupes, ypač pabrėždama pažeidžiamus dalyvius, tokius kaip jauni sportininkai ir moterys, remiantis duomenimis, kad seksualinis smurtas sporte dažniau paliečia šias grupes.

2. SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR NETINKAMO ELGESIO APIBRĖŽIMAS

Remiantis Lietuvos lygių galimybių įstatymu, seksualinis priekabiavimas apibrėžiamas kaip nepageidaujamas seksualinio pobūdžio elgesys, kuris pažeidžia asmens orumą ir sukuria priešišką, žeminančią ar bauginančią aplinką. TOK gairės išplečia šį apibrėžimą, įtraukdamos netiesioginį poveikį, pvz., galios dinamiką tarp trenerio ir sportininko.

Pagrindinės formos ir pavyzdžiai pateikti lentelėje:

Elgesio forma	Aprašymas ir pavyzdžiai	Poveikis
Žodinis	Nepageidaujami komentarai apie išvaizdą, seksualiniai juokai, užuominos ar grasinimai. Pvz.: "Tu atrodei seksualiai treniruodamasi."	Orumo pažeminimas, nerimas, motyvacijos praradimas.
Neverbalinis	Nepageidaujami žvilgsniai, gestai, paveikslėlių siuntimas ar socialinių tinklų sekimui. Pvz.: Nepageidaujamas prisilietimas.	Bauginanti aplinka, izoliacija.
Fizinis	Prisilietimai, spaudimas ar prievarta. Pvz.: Nepageidaujamas apkabinimas ar "mainai" už sportinę naudą.	Psichologinė trauma, fizinis diskomfortas.
Kitoks netinkamas elgesys	Bauginimas, diskriminacija pagal lytį ar orientaciją, smurtas. Pvz.: Ignoruojant aukos skundus ar grupinis spaudimas.	Sisteminė žala sporto bendruomenei.

Šie pavyzdžiai nėra išsamūs; bet koks elgesys, sukeliantis diskomfortą, laikomas potencialiu pažeidimu.

3. PREVENCINĖS PRIEMONĖS

3.1. Švietimas ir informavimas:

- Organizuoti bent du interaktyvius mokymus per metus (pavasarį ir rudenį) visiems nariams, įtraukiant ekspertus iš Lietuvos tautinio olimpinio komiteto ar Lygių galimybių tarnybos. Temos: galios dinamika, ženklų atpažinimas, parama aukoms.
- Parengti ir išplatinti Elgesio kodeksą, su aiškiomis sankcijomis ir pavyzdžiais.
- Skelbti informaciją LJTF svetainėje, socialiniuose tinkluose ir renginiuose; kas ketvirtį publikuoti atnaujinimus su TOC rekomendacijomis.

3.2. Etikos deklaracijos ir atranka:

- Privaloma kasmetinė Etikos deklaracija visiems nariams (elektroninė forma su pasirašymu); naujiems dalyviams – prieš įsitraukimą.

3.3. Aplinka be diskriminacijos:

- Įdiegti nulinės tolerancijos politiką visose veiklose: atskiri persirengimo kambariai, kodeksai varžyboms.
- Bendradarbiauti su kitomis federacijomis keičiantis gerąja praktika.

Prevencijos priemonių įgyvendinimo lentelė:

Priemonė	Atsakingas asmuo	Terminai	Vertinimo kriterijai
Mokymai	Saugojimo koordinatorius	2 kartus/metus	Dalyvių apklausos (>85% patenkinamumas)
Kodekso platinimas	Komunikacijos skyrius	Kasmet	100% narių pasirašymas
Informacijos skelbimas	Svetainės administratorius	Kas ketvirtį	Pasiekimo rodikliai (>5000 peržiūrų)

4. PRANEŠIMO IR REAGAVIMO TVARKA

Pranešimo sistema bus konfidenciali ir prieinama, remiantis TOC gairėmis, kurios reikalauja 24/7 prieigos ir apsaugos nuo keršto.

- **Pranešimo kanalai:** Raštu (jegostrikovesfederacija@gmail.com);
- **Reagavimo procedūra:**
 1. Per 24 valandas patvirtinti gavimą ir užtikrinti konfidencialumą (NDA pasirašymas).
 2. Per 5 darbo dienas pradėti vertinimą: vidinis tyrimas (3 narių grupė, įskaitant nepriklausomą ekspertą) arba perdavimas institucijoms (policija, jei baudžiamieji požymiai).
 3. Laikinas sustabdymas įtariamo asmens (pvz., 30 dienų).
 4. Parama aukai: psichologinė pagalba.
- **Anonimiškumas:** Pranešimai saugomi užšifruotai; jokios informacijos atskleidimas be sutikimo.

5. ATSAKOMYBĖS IR SANKCIJOS

Atsakomybė proporcinga pažeidimo sunkumui, remiantis TOC modeliu, kuris skatina reabilitaciją kartu su bausmėmis.

Sankcijų skalė:

Pažeidimo sunkumas	Galimos sankcijos	Pagrindas
Lengvas (pvz., žodinis komentaras)	Įspėjimas, privalomi mokymai	Vidinis tyrimas

Pažeidimo sunkumas	Galimos sankcijos	Pagrindas
Vidutinis (pvz., pakartotinis neverbalinis)	Laikinas suspendavimas (1–6 mėn.), viešas papeikimas	Valdybos sprendimas
Sunkus (pvz., fizinis kontaktas)	Pašalinimas iš narystės, pranešimas policijai	BK 152 str. ir TOC gairės

Sprendimus priima LJTF vykdomasis komitetas per 14 dienų po tyrimo; apeliacija galimas per Lietuvos tautinį olimpinį komitetą (toliau – LTOK). Pažeidėjai gali būti įtraukti į nacionalinį registrą.

6. STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

Igyvendinimą stebi Saugojimo koordinatorius, atsakingas už metinę ataskaitą (pateikiama iki kovo 31 d. vykdomajam komitetui ir LTOK). Ataskaita apima:

- Pranešimų skaičių (anonimiškai), tyrimų rezultatus.
- Prevencijos efektyvumą (KPI: mokymų dalyvavimas, pranešimų augimas).
- Tobulinimo rekomendacijas (SWOT analizė).

Peržiūra: Kas dvejus metus, atsižvelgiant į teisės aktų pokyčius ir narių atsiliepimus. Išorinis auditas kas 3 metus.

7. BAIGIAMOS NUOSTATOS

Šios taisyklės įsigalioja nuo LJTF valdybos patvirtinimo dienos ir galioja 3 metus arba tol, kol bus atnaujintos. Visi nariai privalo susipažinti per 30 dienų (patvirtinimas el. paštu). LJTF įsipareigoja skirti išteklius (personalo, finansų) ir bendradarbiauti su institucijomis, siekdama švaraus, saugaus sporto.

Pažeidimas šių taisyklių laikomas rimtu nusižengimu, galinčiu sukelti federacijos sankcijas.

Dokumentas viešai prieinamas LJTF svetainėje, skatinant bendruomenės įsitraukimą.

LJTF Vykdomasis komitetas